

Üleriigilise integratsiooniprojekti MINU RIIK töörühma koosoleku

P R O T O K O L L

18. aprill 2006. nr. 08

Tallinn

Koosoleku päevakord:

Riigikogu esimehe Toomas Vareki (tervitus)sõnavõtt
Projekti töö aruanne 2005/2006. õppeaasta I poolaastal
Projekti programm vabariigi lastekodudele 2005/2006 ja 2006/2007 õppeaastal
Projekti Minu Riik viienda tööaasta (2006/2007 õppeaasta) maht ja võimalused
Projekti rahastamine ja toetajad
Kohapeal tõstatatud küsimused
Koosolek algas kell 16.00 Riigikogu ruumis L-241
Koosolek lõppes kell 17.15

Koosolekust võtsid osa Riigikogu esimees Toomas Varek, töörühma liikmed Mihhail Beilinson, Sigrid Herodes (Tarmo Mänd'i asendusliige), Olga Alp Haridus- ja Teadusministeeriumist, Heigo Sahk, Toivo Keva.

Tööülesannete täitmise tõttu teatasid oma mittetulekust Eldar Efendijev, Kaarel Pürg, Rein Aidma, Natalja Lapikova, Enn Käiss.

Koosoleku juhataja: Toivo Keva

Protokollija: Heigo Sahk

Sissejuhatava sõnavõtuga esines Riigikogu esimees Toomas Varek, kes andis ülevaate Riigikogupoolsest nägemusest üleriigilisele integratsiooniprojektile. Toomas Varek rõhutas projekti vajalikkust ja tähtsust vene õppekeelega üldhariduskoolide õppurite integreerumisel Eesti ühiskonda, samuti märkis Riigikogu esimees selle projekti suurt õppe – ja kasvatuslikku osa.

“Projekt annab eriti maakonna koolidele hea võimaluse näidata õpilastele meie vabariigi pealinna ja tutvustada lastele riiki, võimu – ja poliitilisi institutsioone. Selline ettevõtmine on nelja õppeaasta jooksul andnud ligi 25 tuhandele mitte-eestlasest õppurile võimaluse saada ülevaade Vabariigi Presidendi, Riigikogu, Vabariigi Valitsuse tööst, samuti ühe panga baasil ülevaate pangandusest. Et õppepäeval pakutakse ka lõõgastust jäähallis - uisutamise näol - on igati tervitatav”, rõhutas Toomas Varek.

Riigikogu esimees lubas anda ka oma panuse selle projekti edasiarendamise kaasaaitamisel ja soovis selle tegijatele järgmiseks, viiendaks tööaastaks uusi kordaminekuid. Hr. Varek tundis huvi ka projekti teotamise vastu.

Päevakorra teises punktis andis projekti tegevjuht Toivo Keva ülevaate käesoleva õppeaasta esimese poolaasta töö kohta. Projekt käivitus 2002. aastal, selle õppeaasta I poolaastal osales õppepäevadel **2139** üheksandate klasside õpilast (+ neid saatvad õpetajad) erinevatest maakondadest ja Tallinnast vastavalt koolide osalemise graafikule.

Tööperioodil korraldati ka kodanikupäevaks postkaardikonkurss “Mina ja minu riik”, kuhu laekus üle 300 postkaardi. Konkursi võitjad võttis kodanikupäeval Tallinna Õpetajate majas vastu Tallinna

abilinnapea Kaia Jäppinen. Võidutööd olid ligi kuu aega näituseks välja pandud Tallinna Linnavalitsuse vitriinakendel.

Arvamuslehed ja tänukirjad tagasisidena koolidelt on andnud projektile kiitva hinnangu.

Esimesel poolaastal saadi toetust Hasartmängumaksu Nõukogult, Tallinna Linnavalitsuselt, Tallinna Kesklinna Valitsuselt, Põhja-Tallinna Valitsuselt ja Tallinna Nõmme Linnaosa Valitsuselt, samuti toetasid auhinnafondi SEB Eesti Ühispank. Orbit Wrigley, Premia Jäähall, laevafirma Viking Line, transpordikulud õpilaste õppepäevale toomiseks katsid kohalikud omavalitsused. Plaanilistest rühmadest ei osalenud ainult Mustvee Vene Gümnaasium (vestlusest koolijuhiga selgus, et Mustvee linn ei ole eraldanud ühe rühma sõiduks 4000 krooni).

Mihhail Beilinson: eks projekti edukust kinnitab ka see, et koolijuhid, kes sellel õppepäeval osalesid, andsid projektile kiitva hinnangu. Ja eks neli aastat kogemust ka on midagi väärt! Selliseid huvi- ja õppekäike on vaja, et lapsed oskaksid meid ümbritsevat paremini mõista, see aitab kaasa ka integratsiooniprotsessi kiirendamisele.

Olga Alp: oleme projektiga tuttavad, Toivo Keva presenteeris seda meile osakonnas. Usun, et kasu oli ka raadioesinemisest, kus Cilja Laud, Mart Nutt, Õismäe Lütseumi direktor Rita Juhanson ja Toivo Keva väga huvitavalt arutlesid integratsiooniteemal ja üleminekul eestikeelsele haridusele vene õppekeelele gümnaasiumides.

Sigrid Herodes: Vabariigi Presidendi Kantselei on omalt poolt teinud kõik, et lastel oleks õppepäev sisukas ja huvitav. Meil on kaks tublit inimest, kes Minu Riigi lapsi õppepäeval presidendi lossis juhendavad, püüame edaspidigi võimaluste piires võtta rühmi vastu. Viimastel aastatel on märgatavalt paranenud ka õpilaste eesti keelest arusaamine, on ju meil kõik huvikäigud eestikeelsed, Minu Riigi giid-tõlk vajadusel tõlgib.

Toivo Keva: keeleoskus on tõesti aastatega paranenud, küll aga on veel õpetajaid, kes eesti keelest aru ei saa. Meil aga on tublid kakskeelsed giidid, kes last ikka ilma teadmisteta minema ei saada, kui vaja räägitakse jutt vene keeles veelkord ümber.

Toomas Varek: olen ka ise mitmel korral Minu Riigi rühmadega kohtunud, lapsed on teadmishimulised, tunnevad huvi oma maakonna elu-olu vastu ja samuti haridusküsimused on neile aktuaalsed. Projekt kindlasti avardab oluliselt õpilaste silmaringi

Päevakorra kolmandas punktis tutvustas Toivo Keva vabariigi lastekodudele mõeldud kodanikuprogrammi “Kes on kes meie riigis”, mis käivitub kahes etapis: I 2005/2006 õppeaasta mais-juunis (Põhja-Eesti maakonnad) ja 2006/2007 õppeaastal (Lõuna-Eesti maakonnad). Projekti toetab Sotsiaalministeerium ja SEB Eesti Ühispank. Esimeses etapis külastab õppepäevi 774 last + neid saatvad õpetajad-kasvatajad. Õppepäeva kava on neile sama, mis Minu Riigi külastajatelegi (lisana graafik). Lastekodud on tervitanud võimalust osaleda sellistel huvitavatel õppepäevadel.

Päevakorra neljandas punktis andis ülevaate Toivo Keva juubelitööaastal tehtavast: 2006/2007 õppeaastal algab projekti Minu Riik viies tööaasta. Et on juubeliaasta, oleme koostöös toetajafirmadega otsustanud välja anda kogu sümboolika juubelihõngulisena.

Põhiprojekt jätkab traditsiooniliselt vene õppekeelele üldhariduskoolide üheksandate klasside õpilastele õppepäevade korraldamist Vabariigi Presidendi Kantseleis, Riigikogus, Vabariigi Valitsuses, millele lisanduvad huvikäigud SEB Eesti Ühispanka ja väike lõuna- ja puhkepaus Premia

Jäähallis. Projekt on koolide poolt ülihästi vastu võetud ja leidnud kohalike omavalitsuste järjepideva toetuse.

Kohalikud omavalitsused toetavad projekti transpordiga, meie otsime toetajaid toitlustamise, informatsioonide jaoks ja giid-tõlgiteenusele, samuti huvitegevusele (viktoriin, uisutamine) ja konkurside (kodanikupäeviks ja Eesti Vabariigi iseseisvuspäevaks) korraldamiseks.

Peale põhiprojekti on koostöös Sotsiaalministeeriumiga kavas jätkata teabepäevi lastekodudele (II etapp Lõuna-Eesti lastekodud), koostöös Haridus – ja Teadusministeeriumiga käivitada sõprusrongi projekt Moskvasse, kus osalesid nii eesti kui ka vene õppekeele üldhariduskoolide vanemate klasside õpilased (eesti koolidest just need, kes on saavutanud häid tulemusi vene keele õppimisel). Projekt peaks eesti õpilastes äratama suuremat huvi vene kultuuri, kirjanduse ja ka vene keele vastu, saades kontakte eakaaslastega Moskvast. Ühine väljasõit aitab ka muukeelseid õpilasi paremini lõimumisprotsessis.

2005/2006. õppeaastal kaasasime 12 vene õppekeele üldhariduskooli Tallinnast, Keilast, Paldiskist, Kiviõlist pilootprojekti “Puskini jälgedes”. Projekti eesmärk on laiendada sõprusdemeid Venemaa ja meie vabariigi vene koolide vahel, anda võimalus neile õpilastele, kes rohkem huvitatud vene kirjandusest ja Aleksandr Puškini loomingust käia ära Puškiniga seotud paigus Peterburis ja Tsarskoje Selos. Programmis on etnähtud ka kohtumine sealse kooliga.

2006/2007. õppeaastal on kavas korraldada Tallinnas sõprusfestival “Vene keel minu rõõm”, kus osalevad juba kõik pilootprojektis osalenud koolid nii Peterburist kui ka Eestist. Sügisel (september-oktoober) on teise osana kavas huvisõit Mihhailsovkosse ja sõpruskoolide leidmine ka Pihkvast ja Pihkva oblastist.

Põhiprojekt “Kolmnurk” peaks käivituma aastal 2008 Peterburi, Tallinna ja Helsingi nende koolide osavõtul, kes õpivad süvitsi vene keelt ja kirjandust, kaasatud on ka vene õppekeele üldhariduskoolid ja juba pilootprojektide käigus koostööd teinud Peterburi ja Pihkava koolid.

Lisaks eelpoolnimetatule tahame käivitada koos HTMiga ka õpilastele mõeldud telesaatesarja, kus osaleksid nii vene kui eesti koolide õpilased. Telesaate eelvoorud peetakse maakondades ja parimad saavad osaleda TV saadetes. Teematika ja saadete stsenaarium on väljatöötamisel. Üritame kaasa lüüa ka Unetuse järglasena tuleva saatesarja ettevalmistamisel.

Heigo Sahk: me oleme seda tööd teinud paralleelselt Minu Riigiga. Nüüd on põhjust kõnelda ka ühistest ettevõtmistest. Vene Muuseumil on väga palju kontakte Venemaal, samuti Soomes jt. maades, et arendada õpilasvahetust. Koostöös saame suuremad võimalused oma plaanide realiseerimisel. Kaaluda võiks ka videofilmi (DVD) valmistamist koolidele, kus oleks need institutsioonid üleval, et kodanikuõpetuse tundides käidut meelde tuletada.

Olga Alp: need eespoolnimetatud ettevõtmised on igati toetamist väärt. Püüame üheskoos sinna poole, et kõik õnnestuks – on ju see meie laste jaoks tehtud, kes on meie elu edasiviijad! Ootame rongiprojekti hinnapakumised ära ja siis üritame hakata tegelema toetajate otsimisega.

Päevakorra viiendas punktis vaeti kõige raskemat teemat – rahastamine.

Projekti rahastamiseks on otsitud nelja aasta jooksul mitmeid võimalusi. Oma pöördumisele rahastada projekti riigieelarvest pole me tänaseni vastust saanud, taotlus oli esitatud Rahvastikuministri büroole 2005/2006 õppeaastaks. Mitte ühelgi konkursil pole meile toetust eraldanud MEIS, põhjendades seda sellega, et projekti idee pole uudne ja et projekt on ebahuvitav (vt. lisa).

Saadud toetused 2005/2006 õppeaastal: (I polaasta)

Hasartmängumaksu Nõukogu 55 000,00
Tallinna linn 60 000,00
Tallinna Kesklinna Valitsus 5 000,00
Tallinna Nõmme Linnaosa Valitsus 2 000,00
Põhja-Tallinna Valitsus 2 000,00
SEB Eesti Ühispank 20 000,00
Premia Jäähall 9 500,00
Kokku **153 500,00**

II poolaasta

Hasartmängumaksu Nõukogu 110 000,00
Tallinna Lasnamäe Linnaosa Valitsus 10 000,00
SEB Eesti Ühispank 20 000,00
Kokku **140 000,00**

Õppeaasta jooksul kokku: 293 500,00

Eelarve järgi vajadus **400 181,00**
Puudu **106 681,00**

Auhinna fondi on toetanud mitterahaliselt:

Orbit Wrigley – närimiskummi
Viking Line – laevakruisid Helsingisse
Premia Jäähall – kinkekaardid uisutamiseks, sooduspiletid
AS EMT – firma logoga meened, telefonikaardid, suveniirkarp
SEB Eesti Ühispank – SEB EÜP logodega meened, suveniirkarp
GO Rail – rongipiletid Moskvasse korraldatud konkursside võitjatele
Riigikogu Kantselei – pastapliiats (anti kuni veebruarikuuni)
Vabariigi Presidendi Kantselei – 5 komplekti postkaarte

Puuduolevate summadega oleme silmitsi seisnud igal töö(õppe)aasta lõpul. Oleme seni leidnud ja otsime ka tänavu häid sponsoreid, et asjaga edasi minna. Küsitud summadest oleme reeglina saanud 50%, mis sunnib laiendama toetajateringi ja otsima uusi võimalusi. Kurb on ka see, et mõni rahajagamise komisjon ei süvenegi temaatikasse, lihtsalt vastatakse “ei”.

Olga Alp: miks kõik linnaosade valitsused projekti ei rahasta? Osalevad ju kõik koolid!

Toivo Keva: kui kõik linnaosavalitsused on minimaalsete summadega meie projekti toetanud, siis Mustamäe Linnaosa Valitsus on alati meile eitavalt vastanud, ometigi osalevad projektis edukalt ka Mustamäe vene õppekeele koolide õpilased. Haabersti on senini meid toetanud, aga nüüdne linnaosa juhtkond meie taotlust ei rahuldanud. Mul on kavas linnaosavanemaga kohtumine, siis saame selle projekti kohta rohkem selgitusi anda.

Mihhail Beilinson: koolid on selle ettevõtmisega ülimalt rahul, käimalükkamiseraskused peaksid nüüd olema küll möödas ja nelja aasta jooksul tehtud töö peaks andma ka toetajaile kindlustunde, et tegemist on hea ja kasuliku projektiga.

Toivo Keva: vast peaksid ka koolijuhid ise aktiivsemalt haridusametis selgeks tegama, kas on sellist projekti vaja või mitte. Eks iga sendi saamine on suur ja aeganõudev protsess – ja kui selle lõppresultaat on äraütlev, tuleb kõike otsast uuesti alata. Tallinna koolijuhid ja haridusameti juhid on käinud projektiga kahel korral tutvumas, andnud sellele väga kiitvad hinnangud, aga kui läheb raha eraldamiseks, siis vastav komisjon lükkab selle tihti tagasi.

Toomas Varek: kas järgmiseks õppeaastaks on toetuseküsimid juba tehtud, kuidas on rahastamisega?

Toivo Keva: meil on Haridus – ja Teadusministeeriumiga projekti käivitamisest alates kokkulepe, et saame teatud summa Hasartmängumaksu Nõukogult. Senini on see

hästi töötanud, mille kohta erilised tänusõnad meie töörühma liikmele, riigikogulasele Kaarel Pürgile, kes on projekti alati positiivses valguses tutvustanud. Toetajana saan kindlalt välja käia ka SEB Eesti Ühispanga, kellega meil on sõlmitud pikaajaline koostööleping. Loodame ka, et seni projekti toetanud Tallinna linn seda toetamist jätkab, eriti kui linnavalitsus on pikaajaline (tihti vahetus abilinnapea ja uuele inimesele tuli ettevõtmist uuesti seletama hakata).

Sel aastal oli meil nõ eksperimendi korras ka neli eesti kooli Tallinnast (Tallinna 32. Keskkool, Kuristiku Gümnaasium, Pelgulinna Gümnaasium, Sõle Gümnaasium ja Tallinna Reaalkool).

Kohapeal tõstatatud küsimused.

Toomas Varek: soovin töörühmale ja tegijatele kordaminekuid ja püüan abiks olla niipalju kui see on võimalik.

Toivo Keva: siin on töörühma liikmed fraktsioonide poolt määratud ja inimesed on ise andnud nõusoleku aidata kaasa projekti arendamisele, aga paraku ei ole näiteks Indrek Raudne ja Tiit Tammsaar mitte ühestki meie kooslekust osa võtnud. Kindlasti on Riigikogu liikmetel palju tööd, aga teatamine oma mitteosalemisest ei võta küll rohkem aega kui 1 minut.

Sigrid Herodes: lastekodude külastused tuleb kiiresti paika panna, sest maikuus on palju üritusi.

Toivo Keva: üritame veel sellel nädalal VPK külastamiseks mõlemile poolele sobivamad päevad leida.

Protokollis Heigo Sahk